

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M. S.**, bývajúceho v B., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. J. Š., advokátom v B., proti žalovaným: **1/ Slovenskej republiky – Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, **2/ Slovenskej republiky – Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10 C 106/2005, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 9. marca 2010 sp. zn. 8 Co 402/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu **o d m i e t a .**

Žalovaným 1/ a 2/ **n e p r i z n á v a** náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 9. marca 2010, sp. zn. 8 Co 402/2009 **potvrdil** rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 3. júna 2009, č. k. 10 C 106/2009 – 229 (§ 219 ods. 1 O. s. p.), ktorým tento súd **zamietol** žalobu (podanú 12. apríla 2005), ktorou sa žalobca domáhal, aby žalovaným 1/ a 2/ bola uložená povinnosť zaplatiť mu spoločne a nerozdielne sumu **7213, 90 EUR** (217 326 Sk) so 17, 60 % úrokom z omeškania od 1. januára 1996 do zaplatenia z dôvodu nesprávneho úradného postupu orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku čoho mu vznikla škoda v žalovanej výške. Žalovaným 1/ a 2/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolačí súd sa v celom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvého stupňa v tom, že žaloba nie je dôvodná, lebo výsledkami vykonaného dokazovania nebolo preukázané splnenie predpokladov vzniku zodpovednosti žalovaných 1/ a 2/ v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o

zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zák. č. 58/1969 Zb.“).

Stotožnil sa s tým, že žalovaný 1/ nie je pasívne legitimovaným subjektom v zmysle ustanovenia § 18 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb; je ústredným orgánom štátnej správy pre súdy a väzenstvo; Pasívne legitimovaným subjektom by (žalovaný 1/) bol, iba ak by si žalobca uplatňoval nárok podľa § 9 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. Vo vzťahu k žalovanému 2/, ktorého pasívnu legitimáciu mal za zákonom danú uzavrel, že nie sú splnené atribúty vzniku nároku na náhradu škody, nakoľko škoda, ktorej náhrady sa žaloba domáha, mu nevznikla v dôsledku nesprávneho úradného postupu orgánov činných v trestnom konaní. K námietke premlčania uviedol, že uplatnený nárok navrhovateľa premlčaný nie je, nakoľko žaloba bola súdu doručená dňa 12.4.2005 a rozhodnutie vydané Okresnou prokuratúrou Bratislava II 1Pn 2009/95 – 325 o odmietnutí sťažnosti voči uzneseniu č. k. ČTS: ORP-354/1998 z dňa 30.5.2002 vydanému Okresným riaditeľstvom PZ v Bratislave II, Obvodným oddelením PZ Ružinov západ bolo vydané dňa 18.2.2005. Až týmto okamihom (za splnenie ďalších zákonných predpokladov) by žalobcovi mohla vzniknúť škoda, spočívajúca v nemožnosti uplatnenia nároku na náhradu škody spôsobenej bývalými konateľmi spoločnosti REVIS, s.r.o. v adhéznom konaní. V súvislosti so všeobecnou prevenčnou povinnosťou (§ 415 Občianskeho zákonníka) poukázal na ustanovenie § 122 Obchodného zákonníka účinné v r. 1995 t. j. v rozhodnom období, podľa ktorého mal každý spoločník právo na informácie o záležitostiach spoločnosti a mal možnosť nahliadať do dokladov spoločnosti. Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že jeho pohľadávka na vyplatenie podielu na zisku nebola dlžnou spoločnosťou uspokojená v dôsledku nečinnosti orgánov činných v trestnom konaní (i keď k priet'ahom došlo). Uviedol, že žalobca si svoju pohľadávku voči uvedenej spoločnosti neuplatnil a že spoločnosť nebola vymazaná z obchodného registra v dôsledku neúmerne dlhého trestného konania, ale v dôsledku likvidácie po jej zrušení, pre nedostatok majetku. Nemožno preto vyvodit' ani záver, že spoločnosť zanikla v dôsledku nečinnosti orgánov činných v trestnom konaní. Na námietku žalobcu ohľadne nemožnosti poškodenej spoločnosti uplatniť si nárok na náhradu škody v adhéznom konaní poukázal na to, že ani tejto (spoločnosti) nič nebránilo priamo sa domáhať súdnou cestou (v občianskom súdnom konaní) náhrady škody alebo vydania bezdôvodného obohatenia od tretích osôb s ktorými jej konatelia boli v obchodnom styku alebo priamo náhrady škody proti konateľom. Pokiaľ žalobca videl nesprávny úradný postup v nedoručení uznesenia z 30. mája 2002 priamo

spoločnosti ale len poškodenému spoločníkovi a členovi dozornej rady Ing. K. uviedol, že (tento postup) nebol v príčinnej súvislosti so vznikom škody, ktorá mala vzniknúť žalobcovi nevyplatením podielu na zisku. Povinnosť doručiť uznesenie aj žalobcovi ako poškodenému spoločníkovi nebola zistená, keďže žalobca nebol poškodenou spoločnosťou, ani oznamovateľom trestného činu na základe podania z 25.5.1995 (podpísaného za spoločnosť aj ním, ale len ako členom dozornej rady).

Uvedený rozsudok odvolacieho súdu napadol dovolaním žalobca. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že súd mu odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) a vec nesprávne právne posúdil (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Vytýkal tiež, že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku je nezrozumiteľné a že súd nevykonal všetky navrhnuté dôkazy. Dôvodil aj nedoručením predvolania (ani jemu, ani jeho zástupcovi) na odvolacie konanie (konané 9. marca 2010) a nesprávnou aplikáciou Občianskeho zákonníka. Z hľadiska nesprávneho právneho posúdenia sa zaoberal predpokladmi vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom a trval na odôvodnenosti podanej žaloby a na tom, že štátne orgány nekonali až do premlčania trestnosti skutkov, na ktoré bolo podané trestné oznámenie. Nesprávny postup videl aj v prekvalifikovaní trestných činov podvodu podľa § 250 TZ na skresľovanie údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 125 TZ. Ako nesprávny postup namietal aj nedoručenie rozhodnutia Okresného prokurátora o odložení veci z 30. mája 2002 spoločnosti REVIS, a napokon aj spôsob vyhodnotenia dôkazov.

Žalovaný 1/ navrhol dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietnuť (§ 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p.)

Žalovaný 2/ taktiež navrhol dovolanie žalobcu odmietnuť. S odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu sa plne stotožnil a dovolaním napadnutý rozsudok považoval za vecne správny, keď žalobca v konaní nepreukázal, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred ním. Stotožnil sa aj s názorom odvolacieho súdu podľa ktorého nebola preukázaná existencia žiadnej výnimky odôvodňujúcej potrebu predvolania žalobcu na pojednávanie za účelom ďalšieho dokazovania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), predovšetkým skúmal podmienky prípustnosti dovolania a dospel k záveru, že dovolanie v predmetnej veci nie je prípustné a preto ho treba odmietnuť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania proti takémuto rozhodnutiu upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 238 O. s. p. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.

Keďže dovolaním žalobcu je napadnutý rozsudok, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z rozsudkov uvedených v citovanom zákonom ustanovení, prípustnosť dovolania z § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. vyvodit' nemožno.

Dovolanie by bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku v zmysle uvedeného

ustanovenia však nezakladá samo tvrdenie o existencii procesnej vady tejto povahy, ale iba zistenie, že v konaní skutočne k takejto konkrétnej vade došlo.

Dovolateľ v predmetnej veci tvrdil existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. , preto sa dovolací súd zaoberal (okrem iného) najmä jej existenciou. Mal pritom na zreteli, že odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania. Dovolací súd zo spisu nezistil, že by v konaní došlo k odňatiu možnosti dovolateľa konať pred súdom nedoručením predvolania na pojednávanie ani jemu, ani jeho právnenému zástupcovi.

Podľa § 214 ods. 1 O. s. p. v znení zákona č. 384/2008 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 15. októbra 2008, na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia odvolacieho pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O. s. p. ale v ostatných prípadoch (než sú uvedené v § 214 ods. 1 O. s. p.) môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Z dovolaniami napadnutého rozhodnutia vyplýva, že a/ odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a že z tohto dôvodu nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol po nariadení pojednávania, c/ so zreteľom na povahu prejednáwanej veci nič nenasvedčuje tomu, že by nariadenie odvolacieho pojednávania vyžadoval dôležitý verejný záujem. Procesný postup odvolacieho súdu, pokiaľ vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania, zodpovedal v danom prípade ustanoveniu § 214 O. s. p.; takým postupom sa dovolateľovi neodňala možnosť konať pred súdom.

Pokiaľ dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je dostatočne odôvodnené (a preto je nepreskúmateľné a arbitrárne) dovolací súd udáva, že táto námietka nie je dôvodná. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku totiž spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce z ustanovenia § 157 ods. 2 v spojení s ustanovením § 211 ods. 2 O. s. p.) a jednoznačne

umožnil dovolaciemu súdu ustáliť (okrem iného) aké úvahy ho viedli k potvrdeniu rozhodnutia súdu prvého stupňa. V tejto súvislosti treba poukázať aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, najmä na rozhodnutie z 28. augusta 1997, sp. zn. 2 Cdo 5/1997 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka“) ako judikát R 111/1998, v zmysle ktorého nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia (aj keby k nemu došlo) zakladá inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Ak by teda odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, nezakladalo by to súčasne aj vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011).

Z hľadiska námietky žalobcu, že súdy **nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania treba uviesť, že** v zmysle § 132 O. s. p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, jeho rozhodnutie by z tohto dôvodu mohlo byť vecne nesprávne, no táto skutočnosť sama osebe by taktiež nezakladala prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. (iba pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – viď § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p.).

Dôvodná nie je ani námietka dovoteteľa spočívajúca v tom, že v súdnom konaní neboli vykonané všetky navrhované dôkazy, lebo nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv účastníkov nie je postupom, ktorým súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom. Rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O. s. p.). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, mohlo by to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k odňatiu možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

V súvislosti s nesprávnym právnym posúdením predmetnej veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) dovolací súd zdôrazňuje, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo

skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorý by (v prípade opodstatnenosti) mohol mať za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia; samo osebe ale prípustnosť dovolania taktiež nezakladá (nemá totiž základ vo vadách konania podľa § 237 O. s .p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Posúdenie, či súdy použili alebo nepoužili správny právny predpis a či ho správne alebo nesprávne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili správne alebo nesprávne právne závery, by tak prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v prejednávanej veci nejde.

Nakoľko v danej veci prípustnosť dovolania nebolo možné vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p. a dovolací súd nezistil, že by konanie bolo postihnuté vadami uvedenými v § 237 O. s. p, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný,

Žalovaní 1/ a 2/ v dovolacom konaní mali úspech a preto im vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O. s .p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.) Dovolací súd im ale náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo v dovolacom konaní im žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. februára 2012

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Marta Hrčková